

Şubat 2022 Sayı 2

Hazırlayan: Dr. Nilay DANIŞ

Advanced Liver Fibrosis Correlates With Impaired Efficacy of Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine in Medical Employees

İleri Karaciğer Fibrozisi, Pfizer-BioNTech COVID-19 Aşısının Sağlık Çalışanlarında Etkisinin Bozulmasıyla İlişkilidir

Shafir A, et al.

Liver Transplantation; February 2022

<https://doi.org/10.1002/hep4.1901>

Pfizer-BioNTech koronavirüs hastalığı 2019 (COVID-19) aşısı, 19 Aralık 2020'den bu yana alerjik olmayan ≥ 16 yaşındaki İsraili yetişkinlere uygulanmaktadır. Aşı etkisizliği ile ilişkili faktörlere ilişkin veriler sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, hepatik fibrozisin BioNTech aşısının etkinliği üzerindeki etkisini değerlendirmektir.

Kudüs'teki Hadassah Tıp Merkezi'ndeki 719 çalışanın; aşı öncesi hesaplanmış Fibrozis-4 (FIB-4) skoru ile aşı tamamlandıktan en az 7 gün sonra elde edilen serum ciddi akut solunum sendromu koronavirüs 2 spike immünooglobulinleri (S IgG) korele bulundu.

719 kişinin 708'inde (%98,5) pozitif aşı yanıtı (S IgG seviyeleri ≥ 19 AU/mL) bulundu. 11'inde (%1,5) aşı başarısızlığı (S IgG seviyeleri < 19) mevcuttu; bunlardan 7'si immünsuprese idi.

708 aşuya yanıt veren kişinin 501'inde ortalama FIB-4, 1.13 ± 0.66 , ortalama yaş $51,4 \pm 12,4$ yıl (%29,3 erkek) ve ortalama S IgG titreleri $239,7 \pm 86,1$ AU/mL idi. Genel popülasyona benzer şekilde, %70,5'inde normal FIB-4 (< 1.3), %26,8'inde undetermine FIB-4 (1.3-2.67) ve %2,7'sinde ileri FIB-4 (> 2.67) vardı.

Yanıt alt gruplarına bakıldığında, IgG titreleri 19-100 AU/mL olan 501 kişiden 158'i (%30,1) ortalama FIB-4'ü 1.48 ± 0.82 'ydi; IgG titreleri 101-200 AU/mL olan 198 (%39,5), 1.22 ± 0.76 'lık ortalama FIB-4'e sahipti; 201-300 AU/mL titreleri olan 83 (%16,6), 1.04 ± 0.48 'lik ortalama FIB-4'e sahipti; IgG titreleri 301-400 AU/ml olan 38 (%7,6) bireyde ortalama FIB-4, 1.08 ± 0.63 ; ve IgG titreleri > 400 AU/mL olan 121 (%24.2)'nin ortalama FIB-4'ü 1.18 ± 0.87 idi.

Artan FIB-4, ileri yaş ve erkek cinsiyet, aşı sonrası daha düşük IgG titreleri ile anlamlı şekilde koreledir ($p < 0,001$). FIB-4 sonuçları, ileri fibrozisin COVID-19'a karşı zayıf aşı yanıtlarına etkisi, FibroScan verileri kullanılarak doğrulandı.

Sonuç: Immünsupresyon, ileri yaş, erkek cinsiyet ve ileri kronik karaciğer hastalığı, düşük aşı yanıtı için risk faktörleridir. FIB-4 skoru, üçüncü doz aşı adaylarına öncelik vermek için basit bir araç sağlar.

Bu bülten Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği (TKAD) tarafından, bilimsel gelişime katkı amacı ile hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır.

Makalelerin içeriklerinin tıbbi ve hukuki sorumluluğu ilgili yazar ve yayınevlerine aittir.

Paylaşılması istenen güncel makalelerin, formata uygun bir şekilde dernek e-posta adresine (tasl@tasl.org.tr) yollanması gerekmektedir.

TKAD adına sahibi: Fulya Günşar (Başkan)

Bülten editörü: Arif Mansur Coşar